

Χαιρετισμός «Ειδικές Πρακτικές Καλής Εταιρικής Διακυβέρνησης για Μη Εισηγμένες Εταιρείες»

Σοφία Κουνενάκη-Εφραίμογλου

Αντιπρόεδρος, Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης, Μέλος ΔΣ, ΣΕΒ & ΕΒΕΑ

Η απόφαση του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης να προωθήσει την υιοθέτηση των αρχών και την εισαγωγή των πρακτικών της εταιρικής διακυβέρνησης και σε μη εισηγμένες εταιρείες συνθέτει μία προσπάθεια εθνικής διάστασης.

Οι εισηγμένες και κατά κανόνα μεγάλες εταιρείες είναι λίγο – πολύ, υποχρεωμένες να ακολουθήσουν αυτόν τον δύσκολο δρόμο του εκσυγχρονισμού τους. Γι' αυτές ισχύει η αρχή «comply or explain» – και η συντριπτική πλειοψηφία τους έχει επιλέξει τη συμμόρφωση και όχι την αιτιολογημένη αποχή. Έτσι, παρά τα πολυποίκιλα σκάνδαλα που βιώνουμε διεθνώς, η εταιρική διακυβέρνηση αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο συμπεριφορών, που έχει υιοθετηθεί από τον μεγάλο αριθμό των επιχειρήσεων στην Ευρώπη και στην Αμερική. Σταδιακή, αλλά διόλου βραδεία είναι η εξάπλωση της και στην Άπω Ανατολή. Το μεγάλο πλεονέκτημα της εταιρικής διακυβέρνησης είναι αυτό που ίσως δεν φαίνεται, που ίσως δεν είναι άμεσα κατανοητό: οι επιχειρηματικές παρεκτροπές που η εταιρική διακυβέρνηση έχει εμποδίσει ακριβώς επειδή «ήταν εκεί», και οι διοικήσεις την εφάρμοσαν με συνέπεια και συνέχεια.

Η επιχείρηση μικρή ή μεγάλη, εισηγμένη ή μη, που αποβλέπει στο «αύριο» και όχι μόνο στο «σήμερα», οφείλει να δει την εταιρική διακυβέρνηση ως το ένα τρίτο ενός επιχειρηματικού θεμελιακού τριπόδου που περιλαμβάνει την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Όπως σε όλα τα τρίποδα αν ένα πόδι λείπει, τότε το τρίποδο καταρρέει. Μελέτη του ΟΟΣΑ δείχνει ότι η μεγάλη πλειοψηφία των εταιρειών που έχουν υιοθετήσει τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης είναι επίσης ενεργές στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, ενώ ταυτόχρονα βασίζουν μεγάλο μέρος των κάθε μορφής δράσεων τους, στους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης.

Αναγνωρίζω, ότι για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της χώρας μας, η διαδικασία αυτή μπορεί να φαίνεται ως κοστοβόρα πολυτέλεια. Άλλο εξάλλου το μέγεθος της ελληνικής μικρομεσαίας και άλλο της ευρωπαϊκής – για να μην αναφερθούμε στις αμερικάνικες.

Στην Ελλάδα, κυριαρχεί η μορφή της οικογενειακής επιχείρησης, συνήθως της καθαρά προσωπικής, ενίοτε η μορφή μίας ΕΠΕ, σπανιότερα η Ανώνυμη. Τα πράγματα δεν είναι ούτε εύκολα ούτε απλά. Η στροφή, όμως, της ελληνικής μικρομεσαίας προς την εταιρική διακυβέρνηση, έστω και ως πρώτο βήμα για την υιοθέτηση του τριπόδου, προσφέρει σωρεία πλεονεκτημάτων.

Πιστεύω πως όλα αυτά τα πλεονεκτήματα θα αναφερθούν σήμερα — οπότε δεν θα σας κουράσω επαναλαμβάνοντάς τα. Θέλω, όμως, να υπογραμμίσω ότι η συγκεκριμένη συγκυρία που βιώνει η χώρα μας στα τελευταία έξι χρόνια, καθιστά την υιοθέτηση των αρχών και πρακτικών της εταιρικής διακυβέρνησης επιτακτική.

Επιτρέψατε μου να σας δώσω ένα παράδειγμα.

Η εποχή της προσωπικής επαφής με τον τραπεζίτη και της συμφωνίας με το σφίξιμο χεριών, με τον παραδοσιακό λόγο, έχει περάσει. Ανεπιστρεπτί. Και μάλιστα πριν το ξέσπασμα της κρίσης.

Διεθνώς η τραπεζική τακτική, υπακούει πλέον σε συγκεκριμένους, αυστηρούς και απαράβατους κανόνες που θέτουν οι εποπτικοί οργανισμοί.

Στο πλαίσιο λοιπόν της εξασφάλισης κάθε μορφής χρηματοδότησης, ένα από τα κύρια μελήματα της σύγχρονης επιχείρησης που επιδιώκει να επιβιώσει είναι η ορθολογική διαχείριση του ρίσκου, η διαφάνεια και ο αξιόπιστος προγραμματισμός. Δεν ισχυρίζομαι ότι η εταιρική διακυβέρνηση τα εξασφαλίζει —ότι και να γίνει. Ανευθυνότητα, όμως, μπορώ να πω ότι χωρίς την εταιρική διακυβέρνηση η διαπραγματευτική θέση μιας επιχείρησης γίνεται πολύ πιο αδύναμη.

Ο κώδικας που καταρτίστηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης προσπαθεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχουν από τη φύση τους και τη μορφή τους οι μη εισηγμένες εταιρείες —που μπορεί να είναι και μεγάλες, αλλά χωρίς την εταιρική διακυβέρνηση σίγουρα δεν είναι σύγχρονες. Το εγχείρημα της εφαρμογής της εταιρικής διακυβέρνησης δεν είναι εύκολο. Απαιτεί αλλαγή νοοτροπίας, υιοθέτηση ενός άλλου τρόπου με τον οποίον ο μέτοχος/ιδιοκτήτης αντιμετωπίζει την εταιρεία του.

Ουσιαστικά απαιτεί την αναγνώριση της συλλογικής ευθύνης και του δημόσιου χαρακτήρα που έχει αποκτήσει πλέον κάθε μορφή νόμιμης επιχειρηματικής δράσης.

Δυστυχώς ή ευτυχώς, δεν υπάρχει άλλος δρόμος από τον εκσυγχρονισμό. Και ο εκσυγχρονισμός συνεπάγεται την εταιρική διακυβέρνηση.

Στο πλαίσιο αυτό ελπίζω πως μπορούμε ως Συμβούλιο να προσδοκούμε στις εποικοδομητικές παρατηρήσεις σας και να ευχόμαστε για την ταχύτατη και αποτελεσματική υιοθέτηση του νέου Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για μη εισηγμένες.

Ευχαριστώ πολύ το Στάθη Ποταμίτη και την Αλεξία Τζούνη, Επικεφαλής της Ομάδας Εργασίας, καθώς και όλα τα μέλη της Ομάδας Εργασίας και εσάς για την παρουσία σας εδώ σήμερα